

Archiwum Akt Nowych, zespół: Konsulat RP w Olsztynie, jedn. Raporty prasowe konsulatu z prasy niemieckiej z roku 1929. Sytuacja wewnętrzna w Prusach. Stosunki Niemiec z zagranicą. Sprawy polskie, sygn. 481/1, k. 159 - 161.

INSTYTUT PÓŁNOCNY

im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE
W OLSZTYNIE

Olsztyn, dnia 1/X/1930r.

Report prasowy Nr. 18

za okres od 15 do 30 września 1930r.

I Stosunki polsko - niemieckie.

Sprawy mniejszości
niemieckie na Lidze Na-
rodów.

Pierwsze wiadomości o sterciu min. Zelewskiego z min. Curtiusen w Genewie wywołały w prasie tut. depresję. Poważeczono stwierdzenie klęskę niemieckiej polityki mniejszościowej na terenie Ligi Narodów. Dopiero w ostatnich dniach września prasa, uwidoczniej pod wpływem inspiracji z góry, pisze o "niezręcznym posunięciu" min. Zelewskiego, które jako-
by miało wprowadzić w zakłopotanie Francję, posiadającą mniejszość niemiecką w Alzacji. Insynuacje się polskiemu ministrowi spraw zagranicznych ujawnienie w znenen przemówienie tendencyj do rozciągnięcia traktatu o mniejszościach na wszystkie państwa Europy.

"Korytarz".

Propaganda "korytarzowa" nie ustaje ani na chwile. Prasa polska jest przedruków z piśm zagranicznych donoszących o niechęci utrzymać Pomorze przy Polsce. Wymienione są "American News", "Week-End Review" / polonika ze Smogorzewskiego "Polaka, Niemcy i Korytarz" / --, "Giorusle di Geneve" /artykuł p.t. "Głośny krzyk oświeconego Treviranusa" /, "Daily Mail" /artykuł lorda Rothermera p.t. "Niemcy i uciążliwość" /, "Corriere della Sera" /artykuł w sprawie rewizji traktatów. /

Nowe "szykany"
w "Korytarzu".

Cale tutejsza prasa niemiecka podniosła krzyk z powodu opłat, pobieranych od pasażerów pociągów tranzytowych przez polskie władze kolejowe w razie posiadania przez nich niemieckiego biletu. Usiłowano przedstawić to jako nowy gwałt i szykanę polską. Tylko centr. "Allerst. Volksblatt" zaniechał wyjeżdżania Konsulatu H.P. w Królowcu.

"Samoloty".

Cale niemiecka prasa niemiecka potwierdziła ze "Weichselzeitung" wiadomość o rzekomej naruszeniu granicy przez polskie samoloty wojskowe nad wsia Russenau pod Kwidzynem. Znow tylko centr. "Allerst. Volksbl." zaniechał wyjeżdżający komunikat władz niemieckich.

Obe te wypadki raz jeszcze dowodzą celowej, nie-liczącej się z prawdą, agitacji przeciw polskiej większości prasy tutejszych niemieckich.

II. Sprawy wewnętrzne Polski.

Sprawy polskie zajmują tylko prasę niemiecką. Słodzące z ogromnym zainteresowaniem konnąj wypadków i poświęca im coraz więcej miejsca.

Konferencja
ogólna
w Warszawie.

Początkowo międzynarodowe Rzeczypospolitej wywołują tu długotrwałe echo. Konferencja warszawska nie przestaje budzić zainteresowania. Ostatnio poświęcił jej Dr. Rudolf K. Weigert z Aten artykuł w. Staatsp. "Johannisbg. Ztg." / Nr. 229 z 30/9/ p.t. "Polaka od Bałtyku po Adrię". Polska dąży według niego do hegemonji gospodarczej na wschodzie i południowym wschodzie Europy. Moment obecny sprzyja wyjątkowo jej dążeniom. Mię. Zelenki znalazł zrozumienie nie tylko wśród słowian, ale również w Austrii i we Węgrzech. Istnieje 3 aktualne idee w tej

części Europy: jugosławiański plan federacji bałkańskiej, polski plan i dążenie do unii bałkańskiej. Kłopoty gospodarcze mogą przewyższyć jednak idee polityczne. Chęć znalezienia wyjścia z obecnej sytuacji może skłonić pewnego dnia Węgry do porzucenia polityki italo-filskiej, Austrię zmusić do zgody. I jeśli myślimy o polskiej hegemonii gospodarczej od Litwy po Czarnogórę, nie możemy się nie spieszyć, to jednak nie musimy pomijać ilości tych, którzy dążą do utworzenia małej federacji bałkańskiej z udziałem Polski. Niemcy nie powinny tej możliwości lekceważyć. Przecież tam nie chodzi tylko o regulację cen produktów rolnych, ale również o wzajemne, wzajemne wytworów przemysłu.

Bez względu na wartość rzeczową tego artykułu, świadczy on o zaniepokojeniu, które każdy aktywny krok polski na terenie międzynarodowym rozbudza wśród Niemców.

Porty w Helu
i Jastarni.

Mineły już czasy gdy prace Polski nad morzem budziły drżiny wśród Niemców. Nacj. "Ortelabg. Ztg." / Nr. 219 z 18/9/ donosi o rozbudowie portów w Helu i Jastarni, dodaje, iż będą one służyć jednak tylko rybołówstwu i komunikacji przybrzeżnej.

Wewnętrzna sytuacja polityczna
na Polakach.

Aresztowanie posłów opozycyjnych szeroko omawia nacj. "Allent. Ztg." / Nr. 223 z 23/9/ w korespondencji z Warszawy z dn. 22.9.30 p.t. "Przyjacielski p. Piłsudski". W szkodliwym tonie mówi o wyniesieniu p. Marzeczkę o aresztowanych posłach. Donosi o rzekomo ogromnym zaostrzeniu położenia o przygotowaniach do strajku generalnego, krwawych starciach w Katowicach, Warszawie, Tarnopolu, Łodzi, Tarnobrzegu itp.